

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๕๓

วันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

ศาลจังหวัดอุทัยธานีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายศักดิ์ชัย วราสวัสดิ์) ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๕๔๓/๒๕๕๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดอุทัยธานีเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายศักดิ์ชัย วราสวัสดิ์ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดอุทัยธานี ในความผิดฐานเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่กำหนด ขอให้ศาลลงโทษตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕

จำเลยยื่นคำให้การและโต้แย้งว่า จำเลยมีสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การที่จำเลยประกอบกิจการขายหรือจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลในบริเวณสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายให้บุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นการประกอบอาชีพ



- ๒ -

โดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครอง เมื่อจำเลยถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและแจ้งข้อกล่าวหาว่าจำเลย
เสนอขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕ จำเลยเห็นว่า การกระทำของเจ้าพนักงาน
ตำรวจที่จับกุมจำเลยนั้นเป็นการกระทำละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และ
มาตรา ๔๓ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของจำเลย จำเลยซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย
ในตลาด และผู้ค้าแต่ละรายก็จำหน่ายในราคาที่แตกต่างกัน เนื่องจากซื้อมาในราคาต้นทุนที่ไม่เท่ากัน
ถือได้ว่าเป็นการแข่งขันกันอย่างเสรีและเป็นธรรม และผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลก็เต็มใจซื้อโดยไม่ได้
ถูกจำเลยบังคับให้ซื้อแต่อย่างใด จำเลยจึงมีเสรีภาพในการประกอบกิจการขายหรือจำหน่ายสลากกิน
แบ่งรัฐบาลโดยมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม และขอให้ศาลจังหวัดอุทัยธานีส่งคำโต้แย้งของ
จำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ว่าพระราชบัญญัติสำนักงาน
สลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕
มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓

ศาลจังหวัดอุทัยธานีเห็นว่า ยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
บทบัญญัติดังกล่าวจึงให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้ง
ว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ หรือไม่ ซึ่ง
ศาลจังหวัดอุทัยธานีจะต้องใช้บทบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดีและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนด
ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญ
จึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย



- ๓ -

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติที่รับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน ทั้งนี้ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ ด้วย กล่าวคือ จะกระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น ไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความผิดและกำหนดโทษผู้ที่กระทำการเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง นั้น หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท บทบัญญัตินี้ดังกล่าวบัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนที่ต้องการเสี่ยงโชคไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ และเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แม้จะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพอยู่บ้างก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ วรรคสอง ให้อำนาจกระทำได้และข้อจำกัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ก็เป็นการจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็น และไม่กระทบกระเทือนต่อ



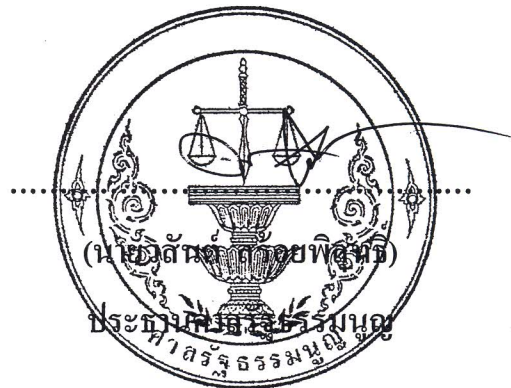
- ๔ -

สาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามเงื่อนไขรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๓

ส่วนคำโต้แย้งในส่วนที่เกี่ยวกับ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นบททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ จึงไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ได้

ดังนั้น คำโต้แย้งของจำเลยจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง





- ๕ -

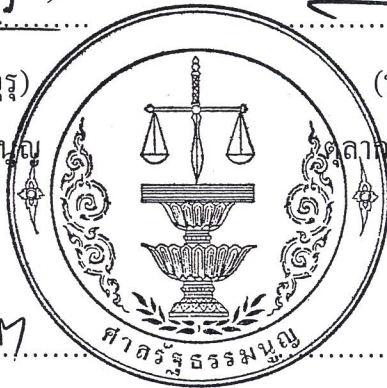
(คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๕๕)

(นายจรยุทธ ภัคศิธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรยุทธ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ